

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Zambrowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Marta Kołakowska

Protokolant Danuta Sawicka

po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 7 października 2015 roku

sprawy z wniosku M. D. (1)

z udziałem M. D. (2), M. D. (3), A. N. (1), I. B. (1)

o dział spadku, zniesienie współwłasności

postanawia :

I. Ustalić, że w skład spadku po Z. D. (1) zmarłej dnia 26 marca 2013 r. w Z. wchodzi:

a) prawo użytkowania wieczystego działki o nr geodezyjnym (...) położonej w Z. oraz prawo własności posadowionych na niej: - budynku mieszkalnego o pow. 153 m² stanowiącego odrębną nieruchomość, położonego w Z. przy ul. (...) i - budynku gospodarczego o pow. 96 m² stanowiącego odrębną nieruchomość, położonego w Z. przy ul. (...), dla których Sąd Rejonowy w Zambrowie prowadzi księgę wieczystą (...) – o wartości 205004,00 zł;

ruchoomości w postaci: b) krzyżyk złoty wartości 64 zł, c) obrączki złote gładkie 3 szt. o wartości 542 zł, d) pierścionki złote z drobnymi oczkami 2 szt. o wart. 191 zł, e) pierścionek złoty o wart. 510 zł, f) korale z naturalnego bursztynu o wart. 80 zł, g) korale z naturalnego bursztynu 70cm o wart. 45 zł, h) korale podwójne o wart. 15 zł, i) korale o 6 krotnej długości o wart. 35 zł, j) korale z bursztynu szlifowanego o wart. 50 zł, k) korale z kamieni syntetycznych o wart. 15 zł, l) koraliki potrójne o wart. 10 zł, ł) korale z drobnych koralików o wart. 12 zł, m) korale mozaika o wart. 20 zł, n) korale syntetyczne 2 szt. o wart. 30 zł, o) zegarki damskie 5 szt. o wart. 40 zł, p) kolczyki prod. koreańskiej o wart. 10 zł, q) różaniec o wart. 12 zł, r) bransoletka damska o wart. 15 zł, s) bransoletki srebrne 5 szt. o wart. 100 zł, t) łańcuszek srebrny o wart. 10 zł, u) pierścionki srebrne 2 szt. o wart. 40 zł, w) przewieszka srebrna o wart 35 zł, x) stół rozkładany o wart. 80 zł, y) krzesła drewniane tapicerowane 6 szt. o wart. 180 zł, z) komoda 3 szufladowa o wart. 250 zł, aa) witryna dwuczęściowa narożna o wart. 80 zł, bb) kredens kuchenny o wart. 350 zł, cc) wersalka rozkładana o wart. 100 zł, dd) kredens 3 elementowy o wart. 150 zł, ee) szafa 2 drzwiowa o wart. 70 zł, ff) szafa 2 drzwiowa o wym. 90x50x180 cm o wart. 100 zł, gg) łóżko podwójne o wart. 360 zł, hh) szafy 1 drzwiowe 2 szt. o wart. 160 zł.

II. Dokonać działu spadku w ten sposób, że majątek szczegółowo opisany w pkt I a) – z) i pkt I aa) – hh) przyznać w całości na rzecz wnioskodawcy M. D. (1).

III. Wartość przedmiotu działu spadku określić na kwotę 208765,00 (dwieście osiem tysięcy siedemset sześćdziesiąt pięć) złotych.

IV. Ustalić, że wnioskodawca M. D. (1) poniósł nakłady na majątek spadkowy w kwocie 34886 (trzydzieści cztery tysiące osiemset osiemdziesiąt sześć) złotych.

V. Ustalić, że wnioskodawca M. D. (1) uzyskał z majątku spadkowego pożyczki w kwocie 1500 (jeden tysiąc pięćset) złotych.

VI. Zasądzić od wnioskodawcy M. D. (1) na rzecz uczestniczki I. B. (1) kwotę 104382,50 (sto cztery tysiące trzysta osiemdziesiąt dwa i 50/100) złotych tytułem spłaty, płatną w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia, wraz z odsetkami ustawowymi na wypadek uchybia w płatności.

VII. Zasądzić od wnioskodawcy M. D. (1) na rzecz uczestniczki I. B. (1) kwotę 750 (siedemset pięćdziesiąt) złotych tytułem połowy pobranych z majątku spadkowego pożyczek, płatną w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia, wraz z odsetkami ustawowymi na wypadek uchybia w płatności.

VIII. Nakazać ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Rejonowy w Zambrowie: - od wnioskodawcy M. D. (1) kwotę 1655,54 (jeden tysiąc sześćset pięćdziesiąt pięć i 54/100) złotych, - od uczestniczki I. B. (1) kwotę 1655,53 (jeden tysiąc sześćset pięćdziesiąt pięć i 53/100) złotych, od uczestniczki M. D. (2) kwotę 1655,53 (jeden tysiąc sześćset pięćdziesiąt pięć i 53/100) złotych, - od uczestniczki M. D. (3) kwotę 1655,53 (jeden tysiąc sześćset pięćdziesiąt pięć i 53/100) złotych, - od uczestniczki A. N. (1) kwotę 1655,53 (jeden tysiąc sześćset pięćdziesiąt pięć i 53/100) złotych, tytułem nieopłaconych kosztów sądowych.

IX. Ustalić, że wnioskodawca i uczestnicy sami ponoszą pozostałe koszty związane ze swoim udziałem w sprawie we własnym zakresie.

Sygn. akt I Ns 81/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawca M. D. (1) wniósł o ustalenie, że przedmiotem majątku spadkowego po Z. D. (1) jest prawo użytkownika wieczystego nieruchomości położonej w Z. przy ul. (...) oznaczonej jako działka (...) oraz własność położonych na tej działce domu mieszkalnego o pow. 153 m² i budynku gospodarczego o pow. 96 m². Wniósł o rozliczenie nakładów, poczynionych z jego majątku na majątek spadkowy w kwocie 65 000 zł, polegających na wykonaniu opisanych we wniosku prac remontowo-budowlanych w budynkach i na działce. Wnosił o dział spadku poprzez przyznanie składników majątku wnioskodawcy ze spłatą na rzecz uczestniczki I. D. (B.). W uzasadnieniu podał m.in., że prawo użytkownika wieczystego działki i prawo własności budynków przysługiwało spadkodawczyni. Działka z budynkami znajduje się w posiadaniu wnioskodawcy od wielu lat i on ponosi koszty jej utrzymania. I. D. mieszka w USA i nie interesuje się nieruchomością, zaś pozostali uczestnicy zgadzają się na proponowany podział. Po sprecyzowaniu stanowiska przez I. B. (1), wniósł o niezaliczenie na poczet schedy spadkowej, darowizn poczynionych przez spadkodawczynię na rzecz M. D. (4), na rzecz A. N. (1) i na rzecz M. D. (2) oraz o zaliczenie darowizny na rzecz I. B. (1) w postaci własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu położonego przy ul. (...) m. (...) w Z..

Uczestniczka postępowania M. D. (3) podniosła, iż nie zgadza się ze wskazanym we wniosku składem majątku, bowiem wnioskodawca winien jeszcze wskazać majątek w postaci ruchomości. Poparła stanowisko I. B. (1).

Uczestniczka postępowania I. B. (1) (z domu D.) również podniosła, że nie zgadza się ze wskazanym we wniosku składem majątku, bowiem wnioskodawca winien jeszcze wskazać majątek w postaci ruchomości oraz wносиła o nierozliczenie nakładów wnioskodawcy, których nie udowodnił i kwoty przeznaczone na remont mogły pochodzić z czynszu wynajmu mieszkania uczestniczki, pobieranego przez spadkodawczynię. Wskazała na darowizny, które otrzymały jej siostry i wnioskodawca – brat, wnosząc o ich zaliczenie na poczet schedy spadkowej.

Uczestniczka postępowania M. D. (2) poparła wniosek.

Uczestniczka postępowania A. N. (1) nie poparła wniosku w pierwotnym kształcie. W przypadku przychylenia się do wniosków pełnomocników stron, wносиła o rozliczenie nakładów zgodnie z otrzymanymi udziałami.

Sąd ustalił, co następuje:

Spadkodawczyni Z. D. (2) zmarła w dniu 26.03.2013 r. w Z.. Spadek po niej zgodnie z prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Zambrowie sygn. akt I Ns 268/13 na podstawie ustawy nabyli: wnioskodawca M. D. (1), uczestniczki M. D. (2), A. N. (1), I. D. (obecnie (...)), M. D. (3) w udziałach po 1/5 cz. każde z nich. Spadkodawczyni pozostawiła majątek w postaci prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w Z. przy ul. (...) oznaczonej jako działka (...) oraz własność położonych na tej działce domu mieszkalnego o pow. 153 m2 i budynku gospodarczego o pow. 96 m2, o łącznej wartości 205004 zł. Umową darowizny z dnia 17.01.2014 r. M. D. (2), A. N. (1), M. D. (3) darowały na rzecz wnioskodawcy swoje udziały w spadku (po 1/5 cz. każda z nich) w prawie użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w Z. przy ul. (...) oznaczonej jako działka (...) oraz we własności położonych na tej działce domu mieszkalnego o pow. 153 m2 i budynku gospodarczego o pow. 96 m2. Dokonując darowizn udziałów w spadku po Z. D. (1), uczestnicy czynności nie uzyskali zgody spadkobierczyni I. B. (1). Nadto spadkodawczyni pozostawiła majątek ruchomy, a mianowicie: krzyżyk złoty wartości 64 zł, obrączki złote gładkie 3 szt. o wartości 542 zł, pierścionki złote z drobnymi oczkami 2 szt. o wart. 191 zł, pierścionek złoty o wart. 510 zł, korale z naturalnego bursztynu o wart. 80 zł, korale z naturalnego bursztynu 70cm o wart. 45 zł, korale podwójne o wart. 15 zł, korale 6 krotnej długości o wart. 35 zł, korale z bursztynu szlifowanego o wart. 50 zł, korale z kamieni syntetycznych o wart. 15 zł, koraliki potrójne o wart. 10 zł, korale z drobnych koralików o wart. 12 zł, korale mozaika o wart. 20 zł, korale syntetyczne 2 szt. o wart. 30 zł, zegarki damskie 5 szt. o wart. 40 zł, kolczyki prod. Koreańskiej o wart. 10 zł, różaniec o wart. 12 zł, bransoletka damska o wart. 15 zł, bransoletki srebrne 5 szt. o wart. 100 zł, łańcuszek srebrny o wart. 10 zł, pierścionki srebrne 2 szt. o wart. 40 zł, przewieszka srebrna o wart 35 zł, w tym wyposażenie domu jak: stół rozkładany o wart. 80 zł, krzesła drewniane tapicerowane 6 szt. o wart. 180 zł, komoda 3 szufladowa o wart. 250 zł, witryna dwuczęściowa narożna o wart. 80 zł, kredens kuchenny o wart. 350 zł, wersalka rozkładana o wart. 100 zł, kredens 3 elementowy o wart. 150 zł, szafa 2 drzwiowa o wart. 70 zł, szafa 2 drzwiowa o wym. 90x50x180 cm o wart. 100 zł, łóżko podwójne o wart. 360 zł, szafy 1 drzwiowe 2 szt. o wart. 160 zł.

Na zabudowanej nieruchomości przy ul. (...) zamieszkuje i zamieszkiwał wcześniej wnioskodawca. W czasie posiadania przedmiotowej nieruchomości wnioskodawca wykonał na własny koszt prace remontowe, czyniąc tym samym nakład na nieruchomość spadkową o wartości 34886 zł.

Za życia spadkodawczyni Z. D. (1) poczyniła darowizny na rzecz córek. Mianowicie umową darowizny sporządzoną w formie aktu notarialnego w dniu 10.03.2004 r. darowała wraz z mężem S. D. wchodzącą w skład łączącej ich wtedy wspólności ustawowej, nieruchomość w postaci lokalu mieszkalnego o pow. 37,39 m2 położonego w W. przy ul. (...) o wartości 212914 zł na rzecz M. D. (3) – czyli wartość darowizny tylko od spadkodawczyni wynosiła kwotę 106457 zł (1/2 wartości nieruchomości darowanej). Nadto umową darowizny sporządzoną w formie aktu notarialnego w dniu 10.03.2004 r. darowała wraz z mężem S. D. wchodzącą w skład łączącej ich wtedy wspólności ustawowej, nieruchomość w postaci lokalu mieszkalnego o pow. 60,20 m2 położonego w B. przy ul. (...) oraz własność garażu o pow. 20,10 m2 poł. w B. przy ul. (...) o wartości łącznie 335240 zł, na rzecz M. N. i A. N. (1) do ich majątku wspólnego – czyli wartość darowizny tylko od spadkodawczyni na rzecz tylko A. N. wyniosła kwotę 83810 zł (1/4 wartości nieruchomości). Poza tym na rzecz M. D. (5) spadkodawczyni wraz z mężem S. D. darowali wspólnie kwotę 394000 zł, za którą obdarowana zakupiła własność lokalu mieszkalnego i garażu położonych w B. - wartość darowizny tylko od spadkodawczyni na rzecz tej uczestniczki wyniosła kwotę 197000 zł (1/2 wartości nieruchomości).

Sąd powyższe ustalił w oparciu o: odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Zambrowie I Ns 268/13 (k. 8) kopię aktu notarialnego Rep. (...) (k. 9 – 11), wypis i wyrys (k. 13), odpis księgi wieczystej (k. 13), odpis aktu notarialnego Rep. (...) (k. 74), odpisy KW (k. 135), kserokopie z akt KW (...) (...)1 (k. 188 – 192), wypis aktu notarialnego Rep. (...) (k. 197-198), Rep. (...) (k. 199 – 201), kopię aktu notarialnego (k. 335 – 336), zeznania świadków : S. D. (k. 52 – 52 v, 364 – 364 v) , T. D. (k. 363 v – 364), opinie biegłego M. S. (k. 80 – 105), ustne wyjaśnienia biegłego M. S. (k. 136v – 137) , opinie biegłego M. O. (1) (k. 212 – 220), wyjaśnienia biegłego M. O. (1) (k. 264 – 265, 279 – 281, 283 – 284), opinie biegłego M. S. (k. 292 – 310), zeznania stron (k. 364 v – 365), akta KW (...), akta sprawy SR w Zambrowie I Ns 71/02 oraz I Ns 268/13.

Sąd zważył, co następuje:

Nie ulegało wątpliwości, iż prawo użytkowania wieczystego działki i prawo własności budynków przy ul. (...) w Z. przysługiwało w całości Z. D. (1). Składnik ten podlegał więc podziałowi w niniejszym postępowaniu. W związku z tym, że uczestniczki M. D., M. D. i A. N. darowały umową notarialną zawartą przed not. J. G. w Kancelarii w Z. pod rep.(...), na rzecz wnioskodawcy przysługujące im z tytułu spadkobrania udziały w tym przedmiocie spadkowym (k. 9-11) i umowa ta wobec nich była skuteczna, nie uczestniczyły one w dziele tego składnika majątku spadkowego. Skuteczność tej umowy wobec swojej osoby zakwestionowała uczestniczka I. B. (1). Zgodnie z art. 1036 k.c. spadkobierca może za zgodą pozostałych spadkobierców rozporządzić udziałem w przedmiocie należącym do spadku. W braku zgody któregokolwiek z pozostałych spadkobierców rozporządzenie jest bezskuteczne o tyle, o ile naruszałoby uprawnienia przysługujące temu spadkobiercy na podstawie przepisów o dziele spadku. Sąd uznał, że wobec tej uczestniczki wskazany przepis miał zastosowanie. Biorąc pod uwagę poczynione przez spadkodawczynię darowizny (o czym niżej), co skutkowało tym, że spadkobierczynie, które darowały wnioskodawcy udziały w działce i budynkach, nie były brane pod uwagę przy dziele spadku, należało stwierdzić, iż skuteczność umowy wobec I. B. (1) powodowałaby, że partycypowałyby ona w tym składniku tylko w udziale 1/5 części przy 4/5 części przysługującej wnioskodawcy. Tymczasem przy bezskuteczności umowy wobec niej, udział w spadku do tych składników wynosi 1/2 części. Gdyby umowa była skuteczna wobec I. B. (1), wpłynęłoby to negatywnie na jej interes majątkowy i znacznie pomniejszyło wartość ze spadku, którą otrzymuje.

W celu ustalenia wartości prawa użytkowania wieczystego działki i nieruchomości budynkowych, wchodzących w skład majątku spadkowego, została dopuszczona opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości M. S. (k. 80-105). Biegły, w oparciu o dane z akt sprawy, obowiązujące przepisy prawa, literaturę fachową i analizę rynku, dokonał obliczenia wartości prawa użytkowania wieczystego działki (...) wraz ze znajdującymi się na niej budynkami – mieszkalnym i gospodarczym, stanowiącymi odrębną własność. Biegły stwierdził, że wartość nieruchomości wynosi 239890 zł i kwota ta stanowi najbardziej prawdopodobną cenę, jaką można uzyskać na rynku nieruchomości zabudowanych, położonych na terenie miasta Z.. Przy wycenie nieruchomości biegły brał pod uwagę położenie, sposób korzystania. Opinię biegłego Sąd ocenił jako fachową, rzetelną i pełną. Należy zwrócić uwagę, że biegły, dokonując prawidłowej wyceny tych składników schedy spadkowej, jednocześnie określił odrębnie wartość podnoszonych przez wnioskodawcę nakładów poniesionych na tę nieruchomość – 34 886 zł. Z tego względu przy wycenie działki i budynków przy wskazaniu ich wartości, biegły uwzględnił łącznie owe nakłady. Dlatego też wartość tych składników masy spadkowej należało pomniejszyć o wartość wliczonych nakładów, czyli wartość tego składnika wyniosła kwotę 205004 zł (239890-34886). Biegły opinię potwierdził słuchany na rozprawie (k. 136v-137), szczegółowo opisując metodologię, na jakiej się opierał dokonując wyceny nieruchomości i prawa użytkowania gruntu. W związku z tym, że opinia pisemna i ustna była pełna i rzetelna, nie budziła zastrzeżeń Sądu, Sąd oddalił wnioski o dopuszczenie kolejnej opinii biegłego z tego samego zakresu na te same okoliczności, jako zbędną i służącą jedynie do przedłużenia postępowania.

Jak już wspomniano, spadkobierczynie obdarowane nie zostały uwzględnione przy dziele spadku i jednocześnie nie uwzględniono przy dziele spadku otrzymanych przez nie darowizn. Wynika to z faktu, że wartość tych darowizn przewyższała wartość spadku, przypadającego na każdą z nich, w którym to spadku mogły partycypować (spadkowe nieruchomości), biorąc pod uwagę, że zbyły one udziały spadkowe w użytkowaniu wieczystym i własności budynków. Zgodnie z art. 1040 k.c. jeżeli wartość darowizny lub zapisu windykacyjnego podlegających zaliczeniu przewyższa wartość schedy spadkowej, spadkobierca nie jest obowiązany do zwrotu nadwyżki. W wypadku takim nie uwzględnia się przy dziele spadku ani darowizny lub zapisu windykacyjnego, ani spadkobiercy zobowiązanego do ich zaliczenia. W sprawie obdarowane spadkobierczynie partycypowałyby w podziale nieruchomości spadkowych, których łączna wartość wynosi 3761 zł, czyli wartość udziału każdej z tych spadkobierczyń wynosi kwotę 752,20 zł (1/5 z 3761). Zatem opisane wyżej w ustaleniach sądu darowizny – ich wartość, przewyższają tę kwotę. W celu ustalenia wartości nieruchomości, stanowiących darowizny, został dopuszczony dowód z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości M. S. (k. 292-310). Biegły, w oparciu o dane z akt sprawy, obowiązujące przepisy prawa, literaturę fachową i analizę rynku, dokonał obliczenia wartości poszczególnych lokali, stanowiących przedmiot darowizn. Biegły stwierdził, że

wartość nieruchomości położonych w B. przy ul. (...) wynosi 303956 zł (mieszkanie) i 31284 zł (garaż) i kwota ta stanowi najbardziej prawdopodobną cenę, jaką można uzyskać na rynku nieruchomości, biorąc pod uwagę stan nieruchomości, położenie, lokalizację. Biorąc pod uwagę te same czynniki korygujące i ceny nieruchomości na terenie gminy W., biegły wycenił mieszkanie położone przy ul. (...) w W. na kwotę 212914 zł. Opinię biegłego Sąd ocenił jako fachową, rzetelną i pełną. Natomiast darowizna na rzecz M. D. (2) wyrażała się w kwocie pieniężnej, którą, jak sama potwierdziła, otrzymała od ojca S. D. i matki – spadkodawczyni. Z kwoty tej nabyła nieruchomości. Sąd oddalił wnioski pełnomocników wnioskodawcy i uczestniczki I. B. (1) o dokonanie przez biegłego wyceny nieruchomości nabytej przez tę uczestniczkę, bowiem nie wchodziła ona w skład spadku i nie była przedmiotem darowizny na rzecz spadkobiercy. Darowanie kwoty pieniężnej nie może być utożsamiane z rozdysponowaniem owej kwoty według woli obdarowanego, nawet jeżeli strony umowy były zgodne co do dalszego przeznaczenia przedmiotu darowizny. Jednocześnie brak było dowodów, na otrzymanie przez wnioskodawcę od spadkodawczyni kwoty 20 tys. dolarów USA czy wyższej, nie wykazała takich uczestniczka, podnosząca kwestię zaliczenia darowizny. Ponadto z zeznań świadka S. D. (k. 364-364v) wynikało, że wnioskodawca podobną kwotę otrzymał, jednak tylko w celu zakupu samochodu dla świadka. Brak było też podstaw, by jako darowiznę od spadkodawczyni zaliczyć spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, zapisane w testamencie na rzecz I. D. (obecnie (...)) przez C. L.. To w wykonaniu zapisu testamentowego, S. i Z. D. (3) przenieśli owe prawo na uczestniczkę. Była to czynność w wykonaniu zapisu testamentowego i nie była to darowizna. Prawo spółdzielcze należało poprzednio do C. L. i nawet przyjęcie, że S. D. i spadkodawczyni za życia C. L. a podarowali jej kwotę na „wykup” mieszkania, to taka darowizna miała miejsce między C. L. a S. i Z. D. (1) i owa czynność była skuteczna wobec stron tej czynności. Potwierdzeniem przekazania prawa w wykonaniu zapisu testamentowego jest akt notarialny (k.335-336). Nadto, taki sposób zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych córki - I. B., co wynika z zeznań świadka T. D. (k. 363v-364), nie może wpłynąć na rozszerzającą interpretację przepisu art. 1039 k.c. na potrzeby tej sprawy. Sąd oddalił wniosek pełnomocnika wnioskodawcy o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości celem oszacowania spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu położonego w Z. przy Al. (...), albowiem nie miał on znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, zmierzałby jedynie do przedłużenia postępowania.

Odnosząc się do ustalenia przedmiotów spadkowych w postaci ruchomości, trzeba przytoczyć art. 684 k.c. stanowiący, iż skład i wartość spadku, ulegającego podziałowi ustala sąd. Należy równocześnie zwrócić uwagę, iż w sprawie o dział spadku jego skład powinien być ustalony przez sąd na podstawie dowodów aktualnych w chwili dokonywania podziału (tak SN w postanowieniu z dn. 16.03.1994r., sygn. II CRN 31/94). Ani wnioskodawca ani uczestniczki postępowania nie przedstawili dokumentów, potwierdzających zakup ruchomości przez spadkodawczynię. Sąd, ustalając te składniki, oparł się zarówno na fakcie przyznania przez strony, że dane ruchomości wchodziły w skład spadku po Z. D. (1), co znajdowało potwierdzenie w pismach procesowych, stanowiskach prezentowanych na rozprawie (niedookreślona biżuteria), jak i wziął pod uwagę faktycznie wskazane poszczególne ruchomości podczas oględzin, dokonywanych przez biegłego. Skład majątku, który ma być przedmiotem działu spadku, sąd ustala w zasadzie na podstawie wyjaśnień uczestników, jeśli jednak zachodzą w tym względzie sprzeczności, rzeczą Sądu jest ich wyjaśnienie. W każdym wypadku wymaga udowodnienia własności nieruchomości spadkowej. Umowa o dział spadku, zawarta w formie ugody sądowej, stanowi tytuł własności do wymienionych w niej nieruchomości o oznaczonej powierzchni i granicach. Brak takiego oznaczenia nieruchomości oraz znajdujących się na niej budynków, czyni niemożliwym wykonanie postanowienia (tak SN w orzeczeniu z dn. 11.03.1985r., sygn. III CRN 52/85). Podczas oględzin wykonanych przez biegłego M. O., wnioskodawca okazał ruchomości pozostawione przez spadkodawczynię i składniki te niewątpliwie należą do spadku po niej. W celu ustalenia aktualnej wartości składników majątku spadkowego ruchomego, Sąd dopuścił dowód z pisemnej opinii biegłego M. O. (1) (k. 212-219). Biegły sporządził opinię w oparciu o dane z akt sprawy oraz oględziny okazanych mu ruchomości. Uwzględnił wiek rzeczy, przyjmując obecnie obowiązujący przeciętny poziom cen wolnorynkowych poszczególnych ruchomości. Przyjęte przez biegłego kwoty, stanowiące wartość poszczególnych przedmiotów (stosownie do ich stanu z dnia otwarcia spadku) zasługują na aprobatę. Opinia biegłego została sporządzona rzetelnie i należało ją ocenić jako fachową, pełną i prawidłową. Tak samo należało ocenić wyjaśnienia pisemne tego biegłego (k. 279-281, 283-284), w których potwierdził swoją opinię. Na podstawie tej opinii Sąd ustalił wartość ruchomości wchodzących w skład majątku stron na łączną kwotę 3761 zł.

W związku ze zgłoszeniem w postępowaniu nakładu wnioskodawcy na stanowiącą przedmiot spadku działkę i budynki oraz zgłoszeniem rozliczenia pożytków, uzyskanych przez wnioskodawcę z majątku spadkowego, w sprawie miał też zastosowanie art. 686 kpc. Stanowi on, iż w postępowaniu działowym sąd rozstrzyga także o istnieniu zapisów zwykłych, których przedmiotem są rzeczy lub prawa należące do spadku, jak również o wzajemnych rozszerezeniach pomiędzy współspadkobiercami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych na spadek nakładów i spłaconych długów spadkowych.

W toku postępowania wnioskodawca wykazał, że poniósł nakłady z własnego majątku na spadkowe prawo użytkowania wieczystego i nieruchomości budynkowe w postaci prac remontowych. W szczególności okoliczność tę potwierdza fakt, że to wnioskodawca sam posiadał i korzystał z działki i zabudowań, zarówno w okresie przed jak i po śmierci spadkodawczyni. Potwierdziła to też uczestniczka I. B. (1). Także z zeznań świadka S. D. (k. 52-52v) wynika, że wnioskodawca dokonywał na własny koszt remontów. Świadek wskazał też na czym one polegały, co wiązało się też z tym, że wnioskodawca prowadził firmę budowlaną. Sąd dał wiarę zeznaniom tego świadka, biorąc pod uwagę szczegółowość jego zeznań i fakt, że widział prace wykonywane lub zlecane przez wnioskodawcę. Celem obliczenia wartości nakładów, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości M. S. (k. 80-105). Biegły w oparciu o dane z akt sprawy i analizę rynku, dokonał wyceny nakładów w postaci ocieplenia, wymiany okien, instalacji co i elektrycznej, obicia płytami sufitu, wykonania podjazdu i przyłącza gazowego. Biegły obliczył, że wartość nakładów związanych z pracami remontowo – budowlanymi wynosi 34 886 zł. Opinia biegłego została sporządzona rzetelnie i należało ją ocenić jako fachową, pełną i prawidłową. W związku z tym, że to wnioskodawcy przypadła działka z budynkami, to jednocześnie otrzymał on nakłady na te przedmioty poniesione. W konsekwencji żaden ze spadkobierców nie musi zwracać wnioskodawcy wartości nakładów, które w całości otrzymał wnioskodawca.

Ponadto zostało udowodnione, że wnioskodawca uzyskał pożytki z majątku spadkowego w postaci czynszu za wydzierżawienie części działki pod tablicę reklamową. Przyznał to sam wnioskodawca. Potwierdza to też dokument – umowa (k. 220). Pożytki z tego tytułu to 1200 zł rocznie, przy czym uzyskał je za okres od 1.06.2014r. do 1.06.2015r. tj. 1200 zł. Należało doliczyć także pożytki z tego tytułu uzyskane za okres od lipca do września – 3 miesiące (aktualne) czyli 300 zł, co łącznie daje kwotę 1500 zł. Ta kwota podlegała podziałowi.

Wobec powyższego i mając na względzie, że uczestniczki M. D., A. N. i M. D. z uwagi na normę art. 1040 k.c., nie są brane pod uwagę przy działaniu spadku, Sąd dokonał podziału majątku spadkowego pomiędzy wnioskodawcę i uczestniczkę I. B. (1), przyznając jego składniki wnioskodawcy ze spłatą połowy ustalonej wartości tego majątku na rzecz uczestniczki (tj. 208765:2 =104382,50zł). Sąd miał tu na uwadze, że to wyłącznie wnioskodawca korzysta i korzystał ze wszystkich składników majątku spadkowego. Jednocześnie w związku z ustaleniem, że wnioskodawca uzyskał do swego majątku pożytki w łącznej kwocie 1500 zł, uczestniczce należał się zwrot połowy wartości tych pożytków (1500 : 2=750zł). Kwoty te wnioskodawca ma wypłacić uczestniczce w ciągu 14 dni, co jest okresem wystarczającym, biorąc pod uwagę możliwości finansowe wnioskodawcy, prowadzącego dochodową działalność gospodarczą.

O kosztach postępowania orzeczono na mocy art. 520 § 2 kpc, obciążając kosztami sądowymi w częściach równych wnioskodawcę i uczestniczki (zgodnie z ich udziałami jako spadkobierców). Sąd wziął tu pod uwagę, że byli oni w równym stopniu zainteresowani ustaleniem i dokonaniem podziału majątku spadkowego. Na nieuiszczone koszty sądowe składają się kwoty związane z wydanymi w sprawie opiniami biegłych : 3052,24 zł + 131,44 zł + 1037,08 zł + 4056,90 zł. Natomiast koszty, jakie wyłożyli zainteresowani, dochodząc swych praw w niniejszym postępowaniu, ponoszą we własnym zakresie na mocy art. 520 § 1 kpc.